

dette, hvor jeg maa erkende, at jeg ikke har Leilighed til at kunne udtale det saa fuldstændigt som jeg kunde ønske det, saa vil jeg her ikke svare paa disse Anskuelse (Hør!). Jeg vil nu vende mig til det foreliggende Lovforslag af min ærede Ven ligeoverfor mig (Damsgaard), og jeg maa da erklære, at jeg i det Hele taget ikke er uenig med ham med Hensyn til Grundsaetningerne for dette Lovforslag; han ønsker en lovbunden Religionsfrihed, og det ønsker jeg med; men jeg kan ikke være enig med ham med Hensyn til den Maade, hvorpaa han vil føre dette igjennem, ikke fordi jeg i Et og Alt fuldkomment skulde billige ethvert Bogstav, der er skrevet i Udvalgets Fleertals Forslag — der er Mere deri, hvilket jeg for mit Vedkommende kunde ønske anderledes, og flere af disse Punkter ere allerede antydede af Andre; der er stillet Endringsforslag til nogle af dem, og jeg har forbeholdt mig Ret til mulig at gaae ind derpaa — altsaa ingenlunde fordi jeg bærer nogen ganske særegen aparte Kærlighed for Udvalgets Fleertals Forslag, men fordi jeg i det Hele taget troer, at der er væsentlige Mangler ved den ærede Forslagsstillers Forslag, idet det nemlig vil lade adskillige Gjenstande, som det var vigtigt at bestemme fast og fuldstændigt, blive flydende og ubestemte endnu. Det er mit høieste Ønske, at vi endelig engang maa komme tilende med denne Sag, siden den nu engang er kommen frem, og det mener jeg ikke, at den ærede Forslagsstillers Forslag vil føre til. Jeg mener tværtimod, at der ligger Noget i hans Forslag, som gjør, at der altid vil staae en Bagdør aaben for nye Forviklinger, nye Afgjørelser og nye Gjentagelser af disse samme Spørgsmaal, hvilke man dog maatte ønske afgjorte eengang for alle. Dette fremtræder nemlig først i det Udtryk „bestaaende Troesssamfund“, om hvilket der allerede er talt fra flere Sider, og med Hensyn til hvilket jeg altsaa kan fatte mig i Kort. Jeg mener, at dette Udtryk er opfattet og maa opfattes saa ubestemt, at der vil fremkomme en Række af Tvivl og Spørgsmaal i denne Anledning, og at, naar Loven er indkommen, da vil der indløbe til Ministeriet og maaffee igjen her til Thinget Spørgsmaal om hvilke disse bestaaende Troesssamfund ere,

hvor Grændsen skal drages imellem, dem som have Lov til selv at foretage disse Bieser, og dem, som ikke have Tilladelse dertil, og vi have da en fortløbende Række af Tvivl, og ville igjen oprippe Sagen paany. Det andet, jeg væsentligt havde at indvende imod den ærede Forslagsstillers Forslag er, at han fremsætter Trolovelsen som den Maade, paa hvilken Medlemmerne af de forskjellige Troesssamfund skulde kunne ægtefabelig forenes med hinanden. Jeg veed vel, at han udelukker en Deel af Trolovelsesformularen, nemlig det, som angaaer Betsignelsen, men han har ingenlunde kunnet udelukke Alt, hvad der bærer et kirkeligt Præg. Saaledes staaer der nemlig i det han beholder af den gamle Trolovelses-Handling, at Præsten „med en kort Tale af Guds Ord“ skal foreholde dem den hellige Ægtestands Betydning. Længere hen staaer der, at han maa foreholde dem dette „at de maae blive Gud takkelige derudi, og nyde den Betsignelse som Gud, har lovet denne Stand, om de ellers frygte og elske hannem“. Der tales saaledes om Guds Betsignelse til denne Stand, og man vil altsaa see af disse saa oplæste Ord, at man aldeles ikke kan sige, at denne Handling skeer efter en reen borgerlig, verdslig Formular. Men herved vil da indtræffe det, jeg frygter for, nemlig at det vil blive til en halv kirkelig, halv verdslig Handling, og faae ligesom en blandet Farve, man vil ikke kunne vente eller forlange, at Menigheden skulde vide at affordre disse Bestanddele; engang vant til det kirkelige Ægtekab vil den i denne Trolovelse, hvilket desuden er et gammelt Ord med kirkelig Klang, see et Slags kirkeligt Ægtekab af underordnet Betydning, men som den dog vil antage mere for kirkeligt end for verdsligt, hvilket det i Grunden skulde være. Den, som ligeledes herved vil komme i en skæv Stilling, er den Geistlige, der skal forrette Trolovelsen. Vel veed jeg, at den Geistlige ofte maa foretage sig verdslige Handlinger, fordi han ogsaa i verdslig Henseende er Embedsmand, men naar han foretager sig saadanne verdslige Handlinger, da ere disse noie adskilte fra hans egentlig geistlige Virksomhed, thi han staaer da som verdslig Embedsmand, og Ingen tænker da paa, at han er Geistlig tillige; men